

Brann- og redningsberedskap i Verdal

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 74 04 82 59	Arkivref: 2016/5989 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	21.09.2017	90/17
Verdal kommunestyre	25.09.2017	77/17

Saksprotokoll i Verdal kommunestyre - 25.09.2017

BEHANDLING:

Innstilling fra formannskapet og referat fra drøftingsmøte ble utdelt i møtet.

SV v/Anne Kolstad fremmet følgende alternativt forslag til pkt. 2:

Det etableres et selskap etter kommunelovens §27 sammen med Levanger kommune, hvor mannskapene tilsettes i selskapet ut fra beredskap med deltidsstyrke i Verdal. *Styret ledes av de to rådmennene. Ansatte har møte- og talerett og med Brannsjef som daglig leder.*

Selskapsdannelse i h.h.t. kommuneloven § 27 legger virksomheten så nært opp mot ordinære kommunale styringslinjer som mulig, og gir fleksibilitet for videre utvikling.»

H v/Silje Sjøvold fremmet følgende tilleggsforslag

«5) Rådmannen bes legge frem en sak om fremtidens brannvesen som vurderer fremtidig kompetansebehov og organisering i tråd med «Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet.» Det søkes prosesser mellom kommunene Verdal, Levanger, Frosta og Stjørdal for vurdering av muligheter for felleskap mellom disse kommunene i tråd med de fremtidsperspektiver som legges til grunn nasjonalt.

6) Det legges frem en totaloversikt over organisatoriske, økonomiske og kvalitetsmessige konsekvenser ved etablering av felles brannstasjon mellom Verdal og Levanger kommuner. Både døgnkasernert mannskap og dagkasernert mannskap med deltidsstyrke vurderes. Eventuell lokalisering ved en slik etablering vurderes i sammenheng med avklaring av trasévalg for ny E6.»

Merknad:

Anne Kolstad var uenig i voteringsorden der at formannskapets innstilling ble tatt opp til samlet votering til slutt.

Votering:

Alternativ votering mellom forslag fra SV og formannskapets innstilling pkt. 2 – formannskapets innstilling ble vedtatt med 33 stemmer. 2 stemmer ble avgitt for forslaget fra SV.

Høyres forslag til nytt pkt. 5 – falt med 5 mot 30 stemmer.

Høyres forslag til nytt pkt. 6 – falt med 5 mot 30 stemmer.

Formannskapetets innstilling inkludert vedtatt pkt. 2 – enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

1. Det er viktig å få etablert en bærekraftig løsning fra 1. januar 2018 og samtidig være organisert på en slik måte at vi kan være del av, og ha fleksibilitet til, de nye diskusjoner som vil komme om organisering framover i tid – jf Brannstudien.
2. Det etableres et selskap etter kommunelovens §27 sammen med Levanger kommune, hvor mannskapene tilsettes i selskapet ut fra beredskap med deltidsstyrke i Verdal. Dette ledes av et styre på fem personer, og med Brannsjef som daglig leder. Selskapsdannelse i h.h.t. kommuneloven § 27 legger virksomheten så nært opp mot ordinære kommunale styringslinjer som mulig, og gir fleksibilitet for videre utvikling.
3. Det skal være brannstasjon for deltidsmannskap i Verdal kommune. Kostnader for å etterkomme Arbeidstilsynets pålegg inntas i økonomiplan 2018 – 2021. I denne prosessen må logistikk og bygninger sees i sammenheng med øvrig kommunal tjenesteproduksjon.
4. Vedtekter og ressursfordelingsmodell utarbeides til egen sak i kommunestyret i oktober/november.

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 21.09.2017

BEHANDLING:

Referat fra drøftingsmøte med Fagforbundet Verdal ble utdelt i møtet.

Ordfører delte ut notat fra Brannmannskapenes forening Verdal.

H v/Silje Sjøvold fremmet følgende tilleggsforslag

«5) Rådmannen bes legge frem en sak om fremtidens brannvesen som vurderer fremtidig kompetansebehov og organisering i tråd med «Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet.» Det søkes prosesser mellom kommunene Verdal, Levanger, Frosta og Stjørdal for vurdering av muligheter for felleskap mellom disse kommunene i tråd med de fremtidsperspektiver som legges til grunn nasjonalt.

6) Det legges frem en totaloversikt over organisatoriske, økonomiske og kvalitetsmessige konsekvenser ved etablering av felles brannstasjon mellom Verdal og Levanger kommuner. Både heltidskasernert mannskap og dagkasernert mannskap med deltidsstyrke vurderes. Eventuell lokalisering ved en slik etablering vurderes i sammenheng med avklaring av trasévalg for ny E6.»

SV v/Anne Kolstad fremmet følgende alternativt forslag til pkt. 2:

Det etableres et selskap etter kommunelovens §27 sammen med Levanger kommune, hvor mannskapene tilsettes i selskapet ut fra beredskap med deltidsstyrke i Verdal. *Styret ledes av de to rådmennene. Ansatte har møte- og talerett* og med Brannsjef som daglig leder.

Selskapsdannelse i h.h.t. kommuneloven § 27 legger virksomheten så nært opp mot ordinære kommunale styringslinjer som mulig, og gir fleksibilitet for videre utvikling.»

Votering:

Alternativ votering mellom forslag fra SV og rådmannens forslag til innstilling pkt. 2 – der rådmannens forslag ble vedtatt med 8 stemmer. 1 stemme ble avgitt for forslaget fra SV.

Høyres forslag til nytt pkt. 5 – falt med 2 mot 7 stemmer.

Høyres forslag til nytt pkt. 6 – falt med 2 mot 7 stemmer.

Rådmannens forslag til innstilling inkludert vedtatt pkt. 2 – enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

1. Det er viktig å få etablert en bærekraftig løsning fra 1. januar 2018 og samtidig være organisert på en slik måte at vi kan være del av, og ha fleksibilitet til, de nye diskusjoner som vil komme om organisering framover i tid – jf Brannstudien.
2. Det etableres et selskap etter kommunelovens §27 sammen med Levanger kommune, hvor mannskapene tilsettes i selskapet ut fra beredskap med deltidsstyrke i Verdal. Dette ledes av et styre på fem personer, og med Brannsjef som daglig leder. Selskapsdannelse i h.h.t. kommuneloven § 27 legger virksomheten så nært opp mot ordinære kommunale styringslinjer som mulig, og gir fleksibilitet for videre utvikling.
3. Det skal være brannstasjon for deltidsmannskap i Verdal kommune. Kostnader for å etterkomme Arbeidstilsynets pålegg inntas i økonomiplan 2018 – 2021. I denne prosessen må logistikk og bygninger sees i sammenheng med øvrig kommunal tjenesteproduksjon.
4. Vedtekter og ressursfordelingsmodell utarbeides til egen sak i kommunestyret i oktober/november.

Rådmannens innstilling:

1. Det er viktig å få etablert en bærekraftig løsning fra 1. januar 2018 og samtidig være organisert på en slik måte at vi kan være del av, og ha fleksibilitet til, de nye diskusjoner som vil komme om organisering framover i tid – jf Brannstudien.
2. Det etableres et selskap etter kommunelovens §27 sammen med Levanger kommune, hvor mannskapene tilsettes i selskapet ut fra beredskap med deltidsstyrke i Verdal. Dette ledes av et styre på fem personer, og med Brannsjef som daglig leder. Selskapsdannelse i h.h.t. kommuneloven § 27 legger virksomheten så nært opp mot ordinære kommunale styringslinjer som mulig, og gir fleksibilitet for videre utvikling.
3. Det skal være brannstasjon for deltidsmannskap i Verdal kommune. Kostnader for å etterkomme Arbeidstilsynets pålegg inntas i økonomiplan 2018 – 2021. I denne prosessen må logistikk og bygninger sees i sammenheng med øvrig kommunal tjenesteproduksjon.
4. Vedtekter og ressursfordelingsmodell utarbeides til egen sak i kommunestyret i oktober/november.

Vedlegg:

1. Utredning framtidsbilde Brann og redning, PS 7/17, Samkommunestyret 7. februar 2017.
2. Utbedring av Verdal brannstasjon – sluttrapport utredningsgruppe.
3. PS 67/17, Brann og redningsberedskap i Verdal, Formannskapet 15. juni 2017.
4. Brev datert 2. august 2017 fra DSB med svar på spørsmål reist sommeren 2017.
5. Årsregnskap (hovedoversikter og noter) og styrets beretning, Brannvesen Midt IKS 2016
6. Årsbudsjett 2017, Brannvesen Midt IKS
7. Selskapsavtale for Brannvesen Midt IKS

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

1. PS 98/16, Avvikling av Innherred samkommune.

2. PS 18/17, Organisering av samarbeidsløsninger etter oppløsning av Innherred samkommune.
3. Meld. St. 10 (2016–2017) Risiko i et trygt samfunn — Samfunnssikkerhet
4. Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen
5. Sak om etablering av Innherred brann og redning i Verdal kommunestyre 22. mars 2010, PS 30/10
6. Vedtak om etablering i samkommunestyret 18. februar 2010, sak 3/10.
7. Vedtak som favner etableringen i Levanger kommunestyres vedtak 18.11.2009 sak 62/09.
8. Evaluering, hovedsakelig mht kostnadsutvikling, samkommunestyret 24. april 2014, sak 9/14.
9. Høringssak om brannstudien, behandlet av samkommunestyret 30. januar 2014 (sak 2/14).

Saksopplysninger:

Kommunestyret behandlet 28.november 2016 (PS 98/16) første sak om avvikling av Innherred samkommune. I denne ble retningen for oppdeling lagt, men også et viktig spor for videre samarbeid i vedtakets punkt 1:

Levanger og Verdal kommuner er godt tjent med fortsatt bredt samarbeid etter avvikling av Innherred samkommune. En samarbeidsstrategi er grunnperspektivet i arbeidet med avvikling av Innherred samkommune. På sikt kan formalisert samarbeid utvikles med hensyn til innhold og flere samarbeidskommuner innen flere områder.

Rådmennene i kommunene har lagt dette som grunnleggende viktig i det videre arbeidet, men samtidig også holdt prinsipielle linjer for splittingen i tråd med kommunestyrenes retningsangivelser. Kommunestyret kunne derfor i møte 27. mars 2017 (PS 18/17) vedta innrammingen for samarbeidsløsninger etter oppløsning av Innherred samkommune. Men kommunestyret i Verdal gjorde et eksplisitt vedtak om brann- og redningstjenesten, som del av dette:

7. *Kommunestyret ser at Verdal kommunes brann- og redningstjeneste bør inngå/være tilknyttet et større samarbeid.*

Kommunestyret ber om at det utredes flere alternativer og med ulike samarbeidskonstellasjoner.

Kommunestyret vektlegger tilstedeværelse i Verdal kommune med egen brannstasjon.

Dette må også sees sammen med sak i samkommunestyret 7. februar 2017, utredningen om fremtidsbilde for Innherred samkommune Brann og redning, med følgende vedtak:

Samkommunestyret tar utredning om fremtidsbildet for brann- og redningstjenesten i kommunene til orientering.

Samkommunestyret anser utredningen som et godt utgangspunkt for deltakerkommunene å utrede og drøfte videre samarbeidsmuligheter ut fra. Videre utredninger og drøftinger om brann- og redningstjeneste fases sammen med avviklingsprosessen for øvrige tjenester i Innherred samkommune.

Frosta kommune har i dag et samarbeid med brann- og redningstjenesten. Dette må ivaretas i den videre prosessen.

I formannskapetets møte 15. juni 2017 (PS 67/17) ble sak «Brann- og redningsberedskap i Verdal» lagt fram. Denne kom ikke til realitetsbehandling i kommunestyret, med at følgende vedtak ble fattet:

Saken utsettes til behandling umiddelbart etter sommerferien slik at flere saksopplysninger blir tydeliggjort. Jamfør tidligere kommunestyrevedtak.

I og med at det ikke er spesifikke momenter i vedtaket om hvilke saksopplysninger som ønskes tydeliggjort legges følgende hovedperspektiver til grunn, fra debatten i tilknytning til folkevalgte organer gjennom de siste månedene:

- Ønske om ikke å ha dagkasernert mannskap, men lokal tilstedeværelse
- Ønske om kostnadsindikasjon for tilknytning til Brannvesen Midt IKS
- Ønske om vurdering av samarbeid basert på Kommunelovens §27
- Ønske om verifisering av opplysninger innhentet av Verdal arbeiderparti fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Vurdering:

Rådmannen vil innledningsvis gjenta det strategiske retningsvalget kommunestyret gjorde 28.november 2016 (PS 98/16) første sak om avvikling av Innherred samkommune. I denne ble retningen for oppdeling lagt, men også et viktig spor for videre samarbeid i vedtakets punkt 1:

Levanger og Verdal kommuner er godt tjent med fortsatt bredt samarbeid etter avvikling av Innherred samkommune. En samarbeidsstrategi er grunnperspektivet i arbeidet med avvikling av Innherred samkommune. På sikt kan formalisert samarbeid utvikles med hensyn til innhold og flere samarbeidskommuner innen flere områder.

Denne strategien gir retning med generelt naturligitt videre samarbeidsløsning ut fra etablert samarbeid med nærmeste nabo, blant annet for å posisjonere for videre utviklingsprosesser med andre.

Organisering versus tilstedeværelse

Utredningen «Fremtidsbildet av brannordningen» er ikke utelukkende en utredning om organisering. Det viktigste perspektivet er å skape en lokal brannordning med tilstedeværelse som er i stand til å møte enhver nasjonal organisatorisk struktur for brann- og redningsvesenet – med fortsatt tilstedeværelse.

Meld. St. 10 (2016–2017) Risiko i et trygt samfunn — Samfunnssikkerhet passerte Statsråd 9. desember 2016, og ble behandlet av Stortinget 23. mai 2017. I denne kan bl.a. leses:

«Regjeringen mener det er behov for færre og større brann- og redningsvesen. Større enheter som legger til rette for ledelse på heltid, vil gi bedre muligheter til å utvikle lederrollen. Større brann- og redningsvesen gir også mulighet til å etablere fag- og kompetansemiljøer med bred erfaring og kunnskap innenfor forebygging, håndtering av hendelser og samvirke med andre aktører. Dette er spesielt viktig ved håndtering av store og komplekse hendelser.»

Dette avsnittet er behørig drøftet i Justiskomiteens behandling av saken, hvor det vises til at regjeringen har gitt DSB i oppdrag å legge fram forslag til nye krav i dimensjoneringsforskriften. Her vil det altså komme nye bestemmelser vi må forholde oss til.

Et interessant apropos til komiteens merknader er at det av deler av komiteens medlemmer påpekes at dimensjoneringsforskriftens krav om ledelse er en inngripen i prinsippet om den kommunale handlefriheten til å velge egnet organisering.

I utredningen «Fremtidsbildet» legges det opp til både organisering og tilstedeværelse egnet til å møte denne utfordringen, både som fellesskap mellom Levanger og Verdal, men også organisatorisk i stand til å inngå i større strukturer.

Dette har vært et hovedanliggende i de tidligere sakene til folkevalgte organer om etablering av brann- og redningstjeneste i Verdal kommune. Det vil si få etablert en bærekraftig løsning fra 1. januar 2018 basert på kommunestyrets vedtak, og samtidig være organisert på en slik måte at vi kan være del av, og ha fleksibilitet til, de større diskusjoner som vil komme om organisering.

Relevante alternativ fra 1. januar 2018?

Basert på kommunestyrets retningsprinsipp «...godt tjent med fortsatt bredt samarbeid etter avvikling av Innherred samkommune. En samarbeidsstrategi er grunnperspektivet i arbeidet med avvikling av Innherred samkommune...» er ikke andre løsninger innenfor kjernestrategien. Dette forsterkes med perspektivet om at det ved oppsplittingen av ISK er nødvendig med tydelighet m.h.t. lokal tilstedeværelse, samt organisere virksomheten slik at vi kan være del av de framtidssamtaler som vil komme om størrelse og kompetansebehov.

I PS 67/17, Formannskapet 15. juni 2017, ble alternativer ut over samarbeid med Levanger om løsning beskrevet på følgende vis:

Alternativ sørover

Gå sørover, sammen med brannvesenet i Stjørdal kommune

Løsningen isolert sett innebærer å terminere dagens samarbeid med Levanger kommune, for så å søke å etablere ny løsning med Stjørdal kommune, som har kommunalt brannvesen. Etablering av nytt samarbeid med annen kommune betinger som hovedregel (gitt at det er enighet om å etablere fellesskap) at det gjøres organisatorisk innenfor kommunelovens bestemmelser. Det vil i praksis si vertskommuneløsning, felles selskap etter kommuneloven §27 eller interkommunalt selskap (IKS). Det innebærer at Stjørdal kommune også må gå bort fra sin interne organisering i kommunal etat og etablere noe nytt. En løsning hvor Stjørdal og Verdal etablerer et fellesskap alene er en kunstig konstruksjon mellom kommuner uten felles grense. Et fellesskap mellom kommunene Verdal, Levanger, Frosta og Stjørdal er derimot en sammenhengende løsning som på sikt er interessant å søke å få utredet.

Gå sørover, sammen med Trøndelag Brann- og redning

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS er faginstans for brannvern i Trondheim, Malvik, Klæbu, Rissa, Leksvik, Oppdal og Rennebu kommuner. Siden dette er et IKS er det etablert strukturer det går an å søke å bli deltaker i. En eventuell akseptert inntreden fra Verdal kommune i dette samarbeidet gjør Verdal blir en geografisk frittstående kommune. Verdal vil med det bli en «fjerntliggende satellitt» beliggende langt fra myndighet og ledelse, og også dette en kunstig konstruksjon. Hovedkontoret er i Trondheim.

Alternativ nordover

Gå nordover, sammen med Brannvesen Midt

Brannvesenet Midt IKS er et interkommunalt selskap som eies av kommunene Inderøy, Namdalseid, Snåsa, Steinkjer, Lierne, Røyrvik og Verran i Nord-Trøndelag fylke, og Osen kommune i Sør-Trøndelag fylke. Siden dette er et IKS er det etablert strukturer det går an å søke å bli deltaker i. Verdal har grense til deltakerkommuner, og vil i dette ikke ha de avstandsbildene og «geografiske hullene» som de to alternativene sørover isolert sett for Verdal vil gi. På den annen side er dette et svært stort geografisk samarbeid med et areal på ca 10.500 km². Det bor ca. 38 000 innbyggere i eierkommunen, og det er 8 brannstasjoner og 3 depot/bistasjoner. Hovedkontoret er i Steinkjer.

Felles for alternativene:

I hvilken som helst av disse alternativene vil ledelsesfunksjoner, som brannsjef, avd.ledere og feierformann bli mer perifere enn i dagens løsning. Felleskostnadene til disse stillingene vil bli delt på flere kommuner, men desto flere kommuner som har felles brann og redning, jo høyere vil kostnadene til merkantile tjenester gjerne bli. Begge gruppene i Innherred brann og redning som kom med innspill til brannutredningen påpekte at de ønsket å ha en ledelse som var nærmest mulig de ansatte.

Selv om brann og redning blir en del av en større samarbeidsløsning vil det ikke nødvendigvis bli et bedre fagmiljø. Blir avstanden fra den lokale brannmann, feier, forebyggende personell større enn dagens avstand kan tilhørigheten til de andre i samme avdeling føles perifer, og det kan bli vanskeligere å ta den daglige praten om ulike oppgaver.

Den enkleste løsningen for Verdal kommune som alternativ til fellesskap med Levanger vil være å gå inn i brann Midt IKS. Dette er fordi dette har felles kommunegrense med Verdal, og har også kortest avstand til hvor ledelsen er plassert. Brann Midt vil da øke fra et befolkningsgrunnlag på ca 38.000 til ca 53.000.

Levanger og Verdal er som kjent ca 35.000 innbyggere og med det et brannvesen omtrent på størrelse med brann Midt. Ved å utvide dagens samarbeid videre sørover med Stjørdal og Frosta vil dette nærme seg 60.000 innbyggere. Et samarbeid med Stjørdal uten de mellom liggende kommunene synes kunstig. Det samme gjelder også med hensyn til å søke å bli en del av Trøndelag brann og redning i Trondheim.

Rådmannen forstår det slik at et element i utsettelsesbegrunnelsen i formannskapet i juni blant annet var mer kunnskap om Brannvesenet Midt IKS og tilknytningsmuligheter til det selskapet. Det er innhentet sentrale dokumenter, jf. vedleggene i saken, og det er gjennomført møte med leder av selskapet. Brannvesenet Midt IKS er tydelig på at det er ønskelig med fortsatt ekspansjon, og at Verdal er en ønsket ny deltaker i selskapet. Selskapet har vokst nordover de siste årene, og består i dag av kommunene Inderøy, Namdalseid, Snåsa, Steinkjer, Lierne, Røyrvik, Verran og Osen. Selskapets befolkningsmessige potensiale er med det større sørover enn nordover i den nære geografi.

I dialog med ledelse i Brannvesenet Midt IKS beskrives den økonomiske modellen kort på følgende vis i notat i fb.m. møtepunkt:

Alle kostnader i Brannvesenet Midt IKS er inkludert i eiertilskuddet. Både drift og investering. Inkludert husleier, økonomiske støttetjenester, it, forsikringer, kostnader til nødnett og 110. Alle kostnader ved brannvesenet er synlige gjennom eiertilskuddet.

Deltakelse som eierkommune kalkuleres individuelt fra kommune til kommune. Baserer seg på prinsippet om at hver kommune skal dekke sin naturlige andel. Samt at ingen

kommune skal føle at man sponser en annen kommune. Kommunene har også med en slik ordning mulighet for selv å bestemme tjenestenivået utover forskriftskravet.

Faktorer som styrer nivået av eiertilskuddet er:

- Beredskapsordninger(omfang personell på vakt)
- Antall hendelser i normalår.
- Innbyggertall (forebyggende krav til 1 heltidsstilling pr 10000 innbyggere)
- Andre særskilte ordninger
- Husleie på brannstasjon
- Drift og avskrivning av materiell
- Administrative ressurser

Ut fra dette kalkuleres det en årlig kostnad for kommunene for branntjenestene.

Dette innebærer at kostnadsnivået for den enkelte kommune i noen grad påvirkes av den enkelte kommune, ut fra ønsket nivå på beredskap (men ikke under minimumsbestemmelsene i forskrift). Alle kommunene i samarbeidet er mindre enn Steinkjer, og klarer seg derfor med deltidsberedskap. Og hvis en kommune ønsker å øke egen beredskap kan dette gjøres med økning i eget eiertilskudd. Husleie vil for Verdals sin del, som nok de fleste andre, være et nullsumspill i og med at kommunen selv da er utleier til selskapet. I vedlagte møtebok for sak om budsjett 2017 for Brannvesen Midt IKS kan følgende tabell leses:

Dette gir følgende eiertilskudd for kommunene for 2017

	Eierandel	Eiertilskudd 2017	Eiertilskudd 2016
Inderøy	13,7 %	kr 5 269 000,-	kr 5 205 700,-
Snåsa	5,5 %	kr 2 108 000,-	kr 2 082 200,-
Verran	5,8 %	kr 2 235 000,-	kr 2 208 300,-
Steinkjer	52,6 %	kr 20 275 000,-	kr 20 034 500,-
Namdalseid	5,3 %	Kr 2 044 000,-	Kr 2 019 000,-
Osen	5,3 %	Kr 2 044 000,-	Kr 2 019 000,-
Lierne	6,2 %	Kr 2 388 000,-	Kr 2 359 600,-
Røyrvik	5,6 %	Kr 2 143 000,-	Kr 2 116 700,-
Totalt	100 %	Kr 38.506.000,-	Kr 38.045.000,-

Den samlede inntektssiden, og kostnadssiden, i Brannvesen Midt IKS er på drøye 50 mill kroner. I tillegg til eiertilskuddene viser regnskapet gebyrinntekter og andre salgsinntekter for å nå dette nivået.

Det er ikke gjort kvalifiserte beregninger for hvordan en inntreden av Verdals, eller Verdals og Levanger, vil påvirke eiertilskuddene for dagens deltakere eller tiltredende kommune(r). Dette er krever en grundig gjennomgang og forhandling, hvor også alle aktiva overføres fra kommunen til selskapet. Et grovt forenklet anslag kan være at Verdals med sin størrelse og med fire personer i deltidsberedskap vil bli om lag det dobbelte av den eierandel Inderøy har i dag.

Ut fra vårt regnskapssystem kan følgende regnskapsdetaljer for egen enhet Brann og redning hentes.

Ansvar	Funksjon	Regns 2014	Regns 2015	Regns 2016	Kommentar		
7300	BRANNVESEN ADMINISTRASJON	1 862 694	2 564 486	972 129	Fordeles etter innbyggertall		
7305	FOREBYGGENDE INKL FEIERVESEN	868 716	1 095 377	1 120 456	Fordeles etter innbyggertall		
7310	BEREDSKAP	15 795 366	15 762 192	21 037 702	Ulik fordeling - sum av linjer nedenfor		
7310	BEREDSKAP	1200	ADMINISTRASJON	0	385	0	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	1210	PROCASSO	0	362	0	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	1700	ÅRETS PREMIEAVVIK	311 908	0	0	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	1710	AMORTISERING AV TIDL. ÅRS PR	-83 886	0	0	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	1730	PREMIEFOND PENSJON	-126 479	-75 397	0	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	3380	FOREBYGGING AV BRANNER OG	80 274	6 743	0	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	3381	FEIERVESEN	0	52 311	0	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	3390	BEREDSKAP LEVANGER	10 206 693	9 933 022	10 756 023	Dekkes av egen kommune
7310	BEREDSKAP	3391	BEREDSKAP VERDAL	5 406 855	5 844 766	6 847 031	Dekkes av egen kommune
7310	BEREDSKAP	3392	OLJEVERNBEREDSKAP	0	0	255 690	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	3393	BEREDSKAP FELLES (110-sentral)	0	0	0	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	3394	Nødnett Levanger	0	0	1 822 960	Fordeles etter innbyggertall
7310	BEREDSKAP	3395	Nødnett Verdal	0	0	1 355 998	Fordeles etter innbyggertall
		SUM	18 526 775	19 422 055	23 130 287		

Sett opp mot den modellen Brannvesen Midt bruker for fastsetting av årlig eiertilskudd vil logikken tilsi at samme beredskap isolert sett vil koste om lag det samme, uavhengig av samarbeidsretning og -form. Innføring av nødnett blir et apropos i denne sammenhengen, men som oversikten viser har Levanger og Verdal en kostnad på kr 3,1 mill for dette i 2016. (Brannvesen Midt IKS har for øvrig kostnadsført kr 1,2 mill i 2016 og kr 0,3 mill i 2015, uten at denne forskjellen er analysert nærmere).

Kasernerer eller deltid?

Forskrift om dimensjonering og organisering av brannvesen sier følgende om folketall mellom 8.000 og 20.000 innbyggere i tettsted:

I tettsteder med 8.000 - 20.000 innbyggere skal beredskapen være organisert i lag bestående av heltidspersonell med kasernert vakt innenfor ordinær arbeidstid. Utenfor ordinær arbeidstid kan beredskapen organiseres i lag bestående av deltidspersonell med dreierende vakt, men hvor utrykningsleder har brannvern som hovedyrke. Støttestyrke, jf. § 5-2, kan være deltidspersonell med dreierende vakt.

Forskriften beskriver *heltidspersonell med kasernert vakt innenfor ordinær arbeidstid*. Utenfor arbeidstid ikke krav om kasernert mannskap. Det har vært diskusjoner om det virkelig er slik, eller om det finnes bestemmelser som åpner for annen forståelse. I brev av 2. august 2017 finner vi følgende fra DSB, med vårt spørsmål i kursiv (jf. også vedlegg 4):

Spørsmål 1:

Da det her henvises til tettsted, så er dette til største tettstedet i brannvernregionen, jf. § 1-4. Vil dette si at i andre tettsteder så kan brannvernregionen selv bestemme hvor mange personell som de mener er nødvendig i henhold til ROS og beredskapsanalyse. F.eks. for et felles Trøndelag, vil det da bare være Trondheim som har krav etter forskriften?

Det største tettstedet er dimensjonerende for beredskapen i en brannvernregion, jf. vedlagte brev av 13.06.2017 fra DSB. Det medfører riktighet at beredskap i andre tettsteder må vurderes ut ifra en behovet i en risiko- og sårbarhetsanalyse, innsatstidskrav, oppmøte av mannskaper etc. hvilket følger av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen. I ditt eksempel vil Trondheim ha kravet til vaktberedskap i henhold til innbyggertall. De andre brannstasjonene vil kunne ha den beredskapen som sikrer tilstrekkelige ressurser og innsatstid innenfor samarbeidsområdet/brannvernregionen. DSB viser til veiledning til forskriften der dette er ytterligere beskrevet.

Tilfellet hvor Trondheim er eneste tettsted med kaserneering i et felles brannvesen for det nye fylket er nok langt på veg å betrakte som et tenkt tilfelle, men også mulig dersom risiko- og sårbarhetsanalyser viser at dette er tilstrekkelig for alle de øvrige deltakende kommuner. Ut fra det kan igjen utledes at så lenge Verdal inngår i et samarbeid hvor enten Steinkjer, Levanger, Stjørdal eller Trondheim som større tettsteder er deltakere vil – gitt at en risiko- og sårbarhetsanalyse ikke ville vist annet – det være tilstrekkelig med deltidsmannskaper i Verdal.

DSB har gitt samme type svar på henvendelser fra Verdal arbeiderparti og Brannvesen Midt IKS om forståelser av Verdals posisjon, slik at dette må regnes som en klar forståelse.

Uansett er det nå så kort tid igjen til 1. januar 2018 at det ikke vil være mulig å etablere annet enn deltidsmannskapsløsning fra opphørsdatoen for samkommunen. Det vil si at en utvikling med kaserneering av mannskaper, og da sett sammen med øvrige behov organisasjonen har for oppgaveløsning, må utvikles senere. Andre behov i organisasjonen kan være alt fra ansvar for den kommunale bilparken (teknisk og flåtestyring), trygghetsalarmer m.v., men også salg av tjenester til samfunnet forøvrig - innenfor opprettholdelse av beredskapskravene.

Men hvis Verdal står alene om et kommunalt brannvesen vil kravet om kaserneering i utgangspunktet bli gjort gjeldende. Dette kan nok kommunen igjen «avtale seg bort fra» med samarbeidsløsning som er så forpliktende at DSB vil godkjenne et samarbeid som så bundet at vi med en samarbeidspart kan utgjøre en brannvernregion. Denne muligheten er også uttrykt i folkevalgte organ, ved kjøp av tjenester fra for eksempel Brannvesen Midt IKS.

Løsningen innebærer altså muligheten for å ha tilsatt brannmannskap, men legge all myndighet og fullmakter til annet brannvesen. Dette er en løsning bra lik den Frosta kommune i dag har med Innherred samkommune, og er etter rådmannens skjønn en løsning som passer godt hvor en mindre kommune kan støtte seg på et større kompetansemiljø. Dette gir grunnlag for effektiv og kvalitativ ledelse av mindre deltidsbrannvesen. Slik er ikke situasjonen for Verdal. Det politiske postulatet «viktigheten av å ha blålysetater i byen» - og Verdals størrelse isolert sett - harmonerer ikke med å da sette bort all ledelse og fullmakter til annet kommunesamarbeid/brannvesen. Løsningen fremstår som kunstig for Verdal kommune sin del, og innebærer å bryte opp et samarbeid for å kjøpe ledelsesfunksjoner eksternt. Denne tilnærmingen vies derfor ikke mer oppmerksomhet.

Organisasjonsform

I tidligere saksframlegg er IKS etter [Lov om interkommunale selskap](#) foreslått, som organisasjonsform. Dette fordi det er den mest vanlige formen for organisering av samarbeidsløsninger innen brann- og redning. Men organisering etter [kommunelovens § 27](#), slik de øvrige nye samarbeidsløsningene mellom Levanger og Verdal organiseres, er fullt mulig. Det ble etterspurt ny vurdering av dette alternativet under behandling av PS 67/17 i formannskapets møte 15. juni 2017, blant annet med henvisning til kostnadsøkningene i legevaktsamarbeidet, som er et IKS.

Dette ble relativt grundig drøftet i kommunestyrets sak [PS 18/17, 27. mars 2017](#) og rådmannen viser til denne. Her tas inn hovedessensen av vurderingene i den saken.

Rådmannen har ved flere anledninger orientert om framdrift for arbeidet, og i prosessen ble det tidlig avklart at kommuneloven ble løsningsrammen for nye samarbeid. Dette betyr også at alternativer som for eksempel aksjeselskap og samvirkeforetak ikke blir aktuelle. I samarbeid med de tilsattes organisasjoner er det utarbeidet en «omstillingshandbok» med klar framdriftsplan både for valg av organisasjonsform for det en skal samarbeide om videre, og prosedyrer for innplassering av ansatte i Innherred samkommune. De nødvendige avklaringer med KLP m.h.t. pensjonsrettigheter og – forpliktelser er også gjort, slik at alle har trygghet for at opparbeidede rettigheter ivaretas.

Vi har sett spesielt på IKS og §27-samarbeid da vi i utgangspunktet har utelukket både vertskommune og AS som samarbeidsform. Grunnen til at Vertskommune ikke er nærmere vurdert er at denne samarbeidsformen innebærer at den ene kommunen innordner seg den andre og vi får en «A» og en «B» - kommune. Noe som ikke er naturlig med såpass jevnstore kommuner. AS er ikke vurdert da det vil innebære en «outsourcing» ingen av kommunene ønsker.

Interkommunale selskap(IKS)

IKS organiseres etter [lov av 29. januar 1999 nr 6](#) og vil være et eget rettssubjekt. Ved å benytte seg av organisasjonsformen IKS må nevnte lov benyttes. Det gir en organisasjonsform som er lovregulert, det er mao helt klare føringer ift representantskap, styre og daglig leder. Det blir også viktig med selskapsavtale, instruksjer og avtaler. Kommunene som er med velger sine representanter, det kan være forskjellig antall representanter fra den enkelte kommune. Selskapsavtalen vil være det viktige ift handlingsrom et IKS skal ha.

Styring vil skje fra kommunestyret til kommunenes representant i representantskapet, fra representantskapet til styre og fra styre til leder. Dette betyr at kommunene ikke kan gå rett på daglig leder, kommunen kan heller ikke gi instruksjer til styret. Kommunenes bestillinger må skje ved utarbeidelse av avtaler eller at kontrakter inngås om leveranser.

Dersom et IKS skal inngå i et annet IKS kan det gjøres ved at et evt annet IKS går inn på eiersiden eller ved at IKS'et oppløses dersom deltakerne er enige i det for deretter å bli en del av et annet IKS. Ved et [§27](#) samarbeid kan ikke et IKS komme inn på eiersiden.

Se for øvrig [Lov om interkommunale selskaper](#).

Interkommunalt samarbeid [§27](#) - selskap

Rettslig stilling og lovgivning: [Kommunelovens §27](#) har regler om samarbeidsavtaler mellom kommuner og/eller fylkeskommuner når samarbeidet er organisert med eget styre. Gjennom vedtektene kan det hjemles at et interkommunalt samarbeid gis ansvar og myndighet slik at det er et eget rettssubjekt.

Styrende organ

Det kreves bare ett styringsorgan – dette blir både eierorgan og styre. Styret for interkommunalt samarbeid må tildeles en viss selvstendig avgjørelsesmyndighet, men den må begrenses til avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering. Dette innebærer at styrets myndighet er begrenset i forhold til det som gjelder for styret i et interkommunalt samarbeid etter § 27. Styrets rolle og forhold til samarbeidskommunene må utformes i vedtektene. Vedtektene må vedtas av begge kommunene.

Det enkelte kommunestyre kan ikke instruere styret, men må styre gjennom representantene sine. Om samarbeidet skal ha en egen administrasjon er opp til deltakerkommunene å bestemme.

Sammensetning av styre

Når det gjelder antall i et [§27](#) samarbeid er det ingen føringer ift antall, representasjon fra ansatte, representasjon av begge kjønn eller om daglig leder skal være med.

Om det i vedtektene står at styret skal bestå av en fra hver kommune og det står i vedtektene at det er rådmennene, så blir det det. Hvordan avgjørelser tas i styret kan skrives inn i vedtektene.

I [kommunelovens §26](#) som omhandler møterett for ansattes representanter står det at de har møte- og talerett når saker tas opp om forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, men som sagt det står intet om deltakelse.

Regnskap

Når [§27](#) samarbeidet ikke er et eget rettssubjekt inngår regnskapet i kommunen samarbeidet er etablert.

- Regnskapsforskriften § 12
  - For regnskapet og beretningen for interkommunalt samarbeid etter [kommunelovens §27](#) gjelder følgende særregler:
    - > Regnskapet skal inngå i årsregnskapet til kontorkommunen
    - > Styret vedtar selv samarbeidets regnskap og beretning på grunnlag av innstilling fra samarbeidets administrasjon.
    - > Note i kontorkommunens årsregnskap som angir overføringer til/fra samarbeidet og de deltakende kommunene og fylkeskommunene, samarbeidets egne inntekter i regnskapsåret samt disponeringen av overføringer og inntekter som nevnt.
    - > I årsberetningen til kontorkommunen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme samarbeidets stilling og resultat
- Hva betyr dette?
  - Ikke eget særregnskap, men inngår i kontorkommunens regnskap
  - Hva omfatter det regnskapet styret skal vedta?
    - > Fullstendig årsregnskap med drift, investering, balanse og noter?
    - > Tilstrekkelig med et «avdelingsregnskap», jf. begrepsbruken «regnskap» i nr. 2 og «årsregnskap» i nr. 1, 3 og 4.

Rådmannen har drøftet handlingsrommet for å etablere et fellesskap for brann og redningstjenesten etter kommunelovens § 27 med rådmannen i Levanger. Vi finner at vi vil anbefale denne modellen, og etablere samarbeid med denne plattformen. Da blir det samme organisasjonsform for denne aktiviteten som for de øvrige fra samkommunens portefølje vi legger i formalisert samarbeid. Rådmannen har også merket seg en politisk gryende skepsis til IKS-formen og mulighetene for kommunestyrenes egen innvirkning og styringsmuligheter av denne.

Styret vil da, i likhet med de øvrige samarbeidene, være rådmann i samarbeidskommunene, samt at ansatte blir representert. Dette styret bør også suppleres med ytterligere to personer, slik at styret samlet blir på fem. Samarbeid etter denne lovbestemmelsen betyr, som for de øvrige, at det legges så tett opp til øvrig kommunal virksomhet og de ordinære myndighetslinjer i denne.

Daglig leder Brann og redning vil være daglig leder for kun dette samarbeidet, som dagens enhetsleder i samkommunen er. På grunn av antallet mennesker som vil omfattes av selskapet kan det være at de ansatte skal bli ansatt i §27-selskapet, i motsetning til de øvrige samarbeidene hvor medarbeiderne er ansatt i en av kommunene. En løsning hvor selskapet er arbeidsgiver gir mest mulig likhet med organisering som IKS, og muligheter for utvikling av fellesskapet. Dette skaper også god balanse kommunene mellom m.h.t. eierskap og oppmerksomhet.

Denne organiseringen vil ivareta at vi har en brannordning på plass 1. januar 2018, samtidig som det vil være et rendyrket og tydelig utgangspunkt for å gå videre i 2018 (eller senere) om ønskelig og at kommunen er en relevant partner i videre utvikling av tjenesten sammen med andre, for både Levanger og Verdal sin del.

Vi er uansett innenfor dimensjoneringsforskriftens § 4-1 Samarbeid, som sier følgende:

Kommunen skal søke samarbeid med andre kommuner og beredskapsorganisasjoner for best mulig å utnytte ressursene i regionen.

Lokaliteter

Det skal være en egen lokasjon i Verdal for å ivareta krav til tjenesteleveranse og beredskap.

En egen gruppe ble igangsatt med utredning om hvordan Arbeidstilsynets påpekninger etter tilsyn kunne rettes opp. Pålegget var formulert slik:

Pålegg - Etablering av tilfredsstillende arbeidslokaler, inkludert personalrom for ansatte ved brannstasjonene på Verdal og Levanger.

Innherred samkommune må utarbeide tidfestede planer og gjennomføre tiltak som sikrer at arbeidslokalene på brannstasjonen på Levanger og Verdal blir utformet og innredet slik at de enkelte arbeidsplasser, inkl. personalrom tilfredsstiller kravene i forskrift om utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler §§ 2-1 første og andre ledd, 2-14, 3-4, 3-6 og 3-7, jf arbeidsmiljøloven § 3-1 første ledd og andre ledd bokstav c og forskrift om systematisk helse-,miljø- og sikkerhetsarbeid § 5 andre ledd nr 6.

Gruppen ble etablert 18. april, med følgende sammensetting og mandat.

Videre utredning – utbedring av Verdal brannstasjon.

I forbindelse med vedtak i Verdal kommunestyre om videre utredning av brannvesenets organisering for Verdal kommune har Rådmannen i Verdal bestemt at en gruppe bestående av ansatte i Innherred brann og redning med tilhørighet til Verdal brannstasjon og representant fra bedriftshelsetjenesten og teknisk drift Verdal kommune skal utrede en økonomisk grovkalkyle/ overslag på oppgradering av brannstasjonen i Verdal:

Følgende skal delta:

Avd. Leder	Morten Hustad.
Verneombud	Jan Morten Storhaug
Tillitsvalgt	Geir Singstad
Mannskap	Roger K Hansen
Mannskap	Odd Ståle Wekre
Bedriftshelsetjenesten	
Teknisk drift Verdal kommune	

Gruppen skal være ferdig med utredning og oversende denne senest 12. mai 2017

Gruppens mandat er:

Hva skal til for å oppfylle arbeidstilsynet krav for arbeidsplasser, arbeidslokaler og personalrom for Verdal brannstasjon?

- A) Det skal utarbeides en økonomisk grovkalkyle/ overslag for oppgradering av Verdal brannstasjonen som deltidsstasjon. Det skal beregnes 7 kontorplasser og personalrom.
- B) Det skal utarbeides en økonomisk grovkalkyle/ overslag for oppgradering av Verdal brannstasjon med dagkasernert mannskap. Det skal beregnes 12 kontorplasser og personalrom.

Gruppen leverte i tråd med mandat, og utredningen følger vedlagt.

(På grunn av kort frist for gruppen er skissene og sammenhengene i skissene ikke helt riktige, men dette forrykker ikke hovedkonklusjoner og blir justert i etterkant.)

Det er skissert to ulike løsninger, og ved å opprettholde lokasjon i Verdal må gjennomføringen av utbedringene inn i økonomiplanen til høsten. I denne prosessen må logistikk og bygninger sees i sammenheng med øvrig kommunal virksomhets bruk og behov.

Oppsummert for rådmannens forslag til innstilling:

Det er så kort tid igjen til 1. januar 2018 at uttrykket tiden og vegen er gjeldende, ikke minst slik at dagens ansatte får slått fast hva som er gjeldende etter samkommunens oppløsning også for dette tjenesteområdet. Det er viktig å få etablert en bærekraftig løsning fra 1. januar 2018 og samtidig være organisert på en slik måte at vi kan være del av, og ha fleksibilitet til, de større diskusjoner som vil komme om organisering framover i tid – jf Brannstudien.

Rådmannen går inn for at det etableres et selskap etter kommunelovens §27, hvor mannskapene tilsettes i selskapet ut fra beredskap med deltidsstyrke. Dette ledes av et styre på fem personer, med Brannsjef som daglig leder. Selskapsdannelse i h.h.t. kommuneloven § 27 legger virksomheten så nært opp mot ordinære kommunale styringslinjer som mulig, og gir fleksibilitet for videre utvikling. Løsningen er administrativt omforent mellom rådmennene i Levanger og Verdal.

Brannvesen Midt IKS er uten tvil et godt kompetent brannvesen, med en relativt forutsigbar ressursfordelingsmodell. Rådmannen finner det likevel riktig at ved denne korsvegen prioriteres

samarbeidsløsning ut fra etablert samarbeid med nærmeste nabo, blant annet for å posisjonere for videre utviklingsprosesser med andre. Dette er også i overenstemmelse med de prinsipielle linjer for splittingen av samkommunen, i tråd med kommunestyrenes retningsangivelser, jf PS 98/16.

Brannstasjonen i Verdal rehabiliteres til å imøtekomme Arbeidstilsynets krav.

Vedtekter og ressursfordelingsmodell utarbeides til egen sak i kommunestyret i oktober/november.